

FALLANDE FÖDELSETAL

BEFOLKNINGENS INSTÄLLNING TILL ATT SKAFFA BARN

Bakgrund

- Historiskt låga födelsetal i så väl Sverige som i resten av världen
- En allt mer åldrande befolkning, vilket kommer att påverka ekonomi, välfärd, politik
- Utredning i Sverige
 - Antalet födda barn per kvinna i Sverige har sjunkit till 1,42 år 2025, den lägsta nivån sedan mätningarna började år 1751.
 - Analysera demografiska trender och identifiera faktorer som påverkar nativiteten, såsom boendesituation, psykisk hälsa, digitalisering, jämställdhet, utbildningsnivåer och synen på föräldraskap.

Konsekvenser av lägre barnafödande

Ekonomiska konsekvenser:

- Minskad arbetskraft och skattebas
- Låg tillväxt
- Färre innovationer (minskad produktivitet)

Välfärdskonsekvenser:

- Större andel äldre befolkning i behov av vård
- Minskad möjlighet till skolor, vård, annan omsorg på t.ex. landsbygd
- Risk för konflikt mellan yngres och äldres behov i välfärden

Politiska konsekvenser:

- Reform av pensionssystemet kommer att krävas
- Risk för polarisering mellan äldre och yngre i politik
- Svårare att upprätthålla livskvalitet på landsbygden, risk för polarisering även där

Teorier om vad som påverkar barnafödandet

- Förändrade relationsmönster
- Ekonomiska faktorer
- Norm- och värderingsförändringar
- Digitalisering och sociala medier
- Psykologiska faktorer
- Biologiska och medicinska faktorer
- Policy- och institutionsfaktorer
- Kulturell spridningseffekt

Religiöst ingripande höjde fertiliteten i Georgien

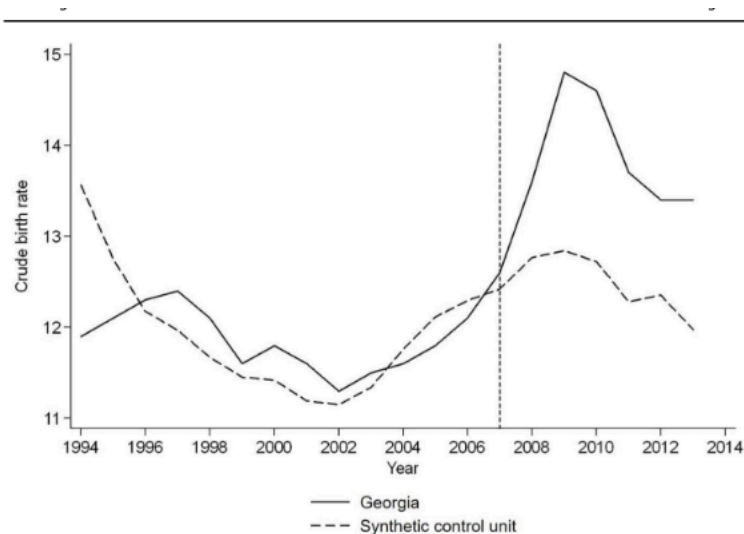

Fig. 5 Crude birth rate per 1000 comparison between Georgia and its synthetic control unit. Note: covariate balance, weights of countries in the synthetic control unit (Armenia, Azerbaijan, Estonia, and Romania), and estimated size of the impact are provided in Tables A.5, A.6, and A.7

Struktur eller subjektiva förklaringar?

”Strukturella förklaringsfaktorer duger inte längre för att förklara den senaste tidens förändrade beteende bland de barnlösa samboende paren. Fokus måste i stället riktas mot mer subjektiva förklaringsfaktorer som verkar på en övergripande global nivå.”

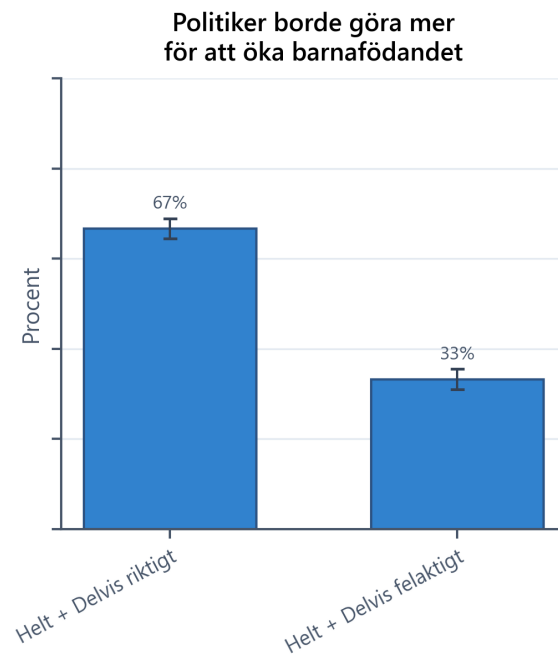
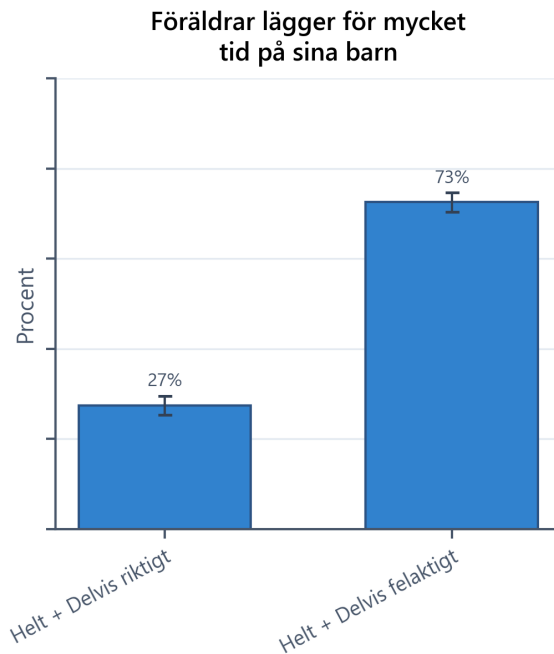
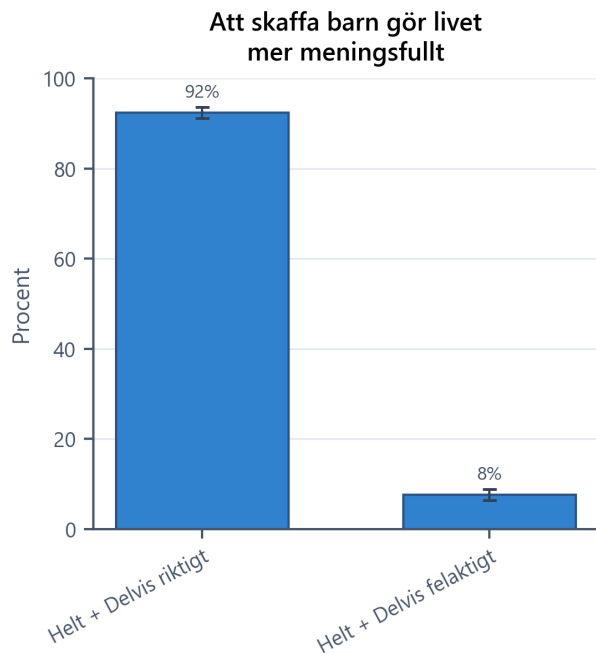
Utredningen för en
framtid med barn

NR 2: FRÅN HÖGA TILL SJUNKANDE
FRUKTSAMHETSTAL - HUR SER SITUATIONEN I SVERIGE UT?
GUNNAR ANDERSSON

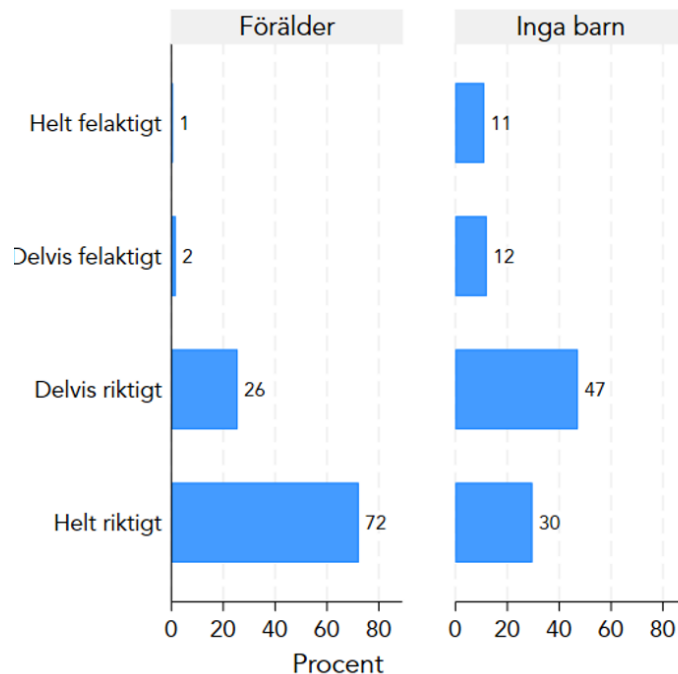
POTENTIAL I BEFOLKNINGSFRÅGAN

Stort stöd i befolkningen för barn och fertilitetspolitik

Kommentar: Frågan lyder "Vilken är din bedömning av följande påståenden. Procentbasen utgörs av **samtliga** som besvarat frågan.

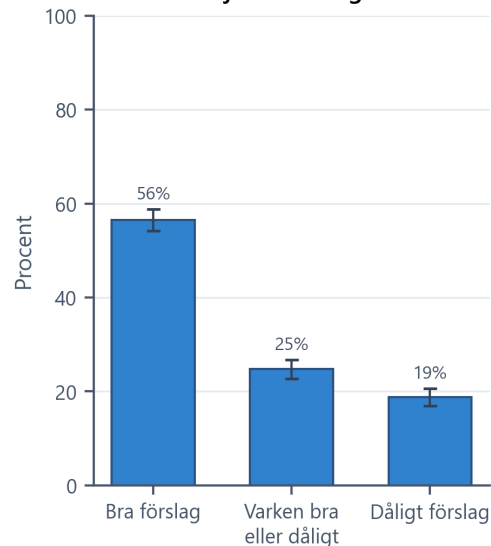
Även en majoritet bland barnlösa tycker att barn gör livet meningsfullt

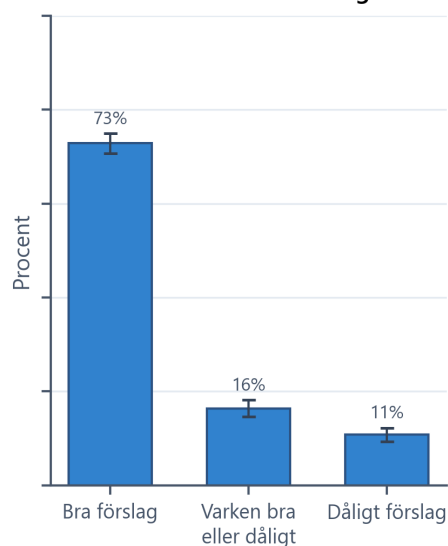
Kommentar: Frågan lyder "Vilken är din bedömning av följande påståenden – Att skaffa barn gör livet meningsfullt". Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan **bland de med samt de utan barn**.

Stort stöd för pronatalistiska politiska förslag

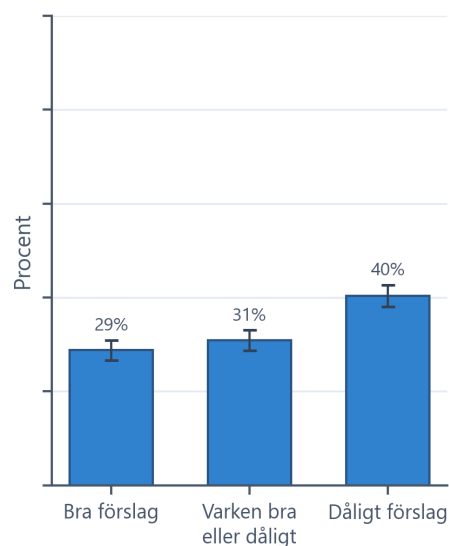
Höj barnbidragen

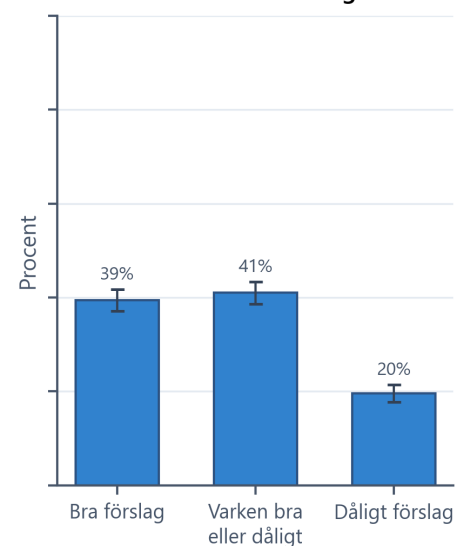
Arbetstidsförkortning

Studenter slippa studielån

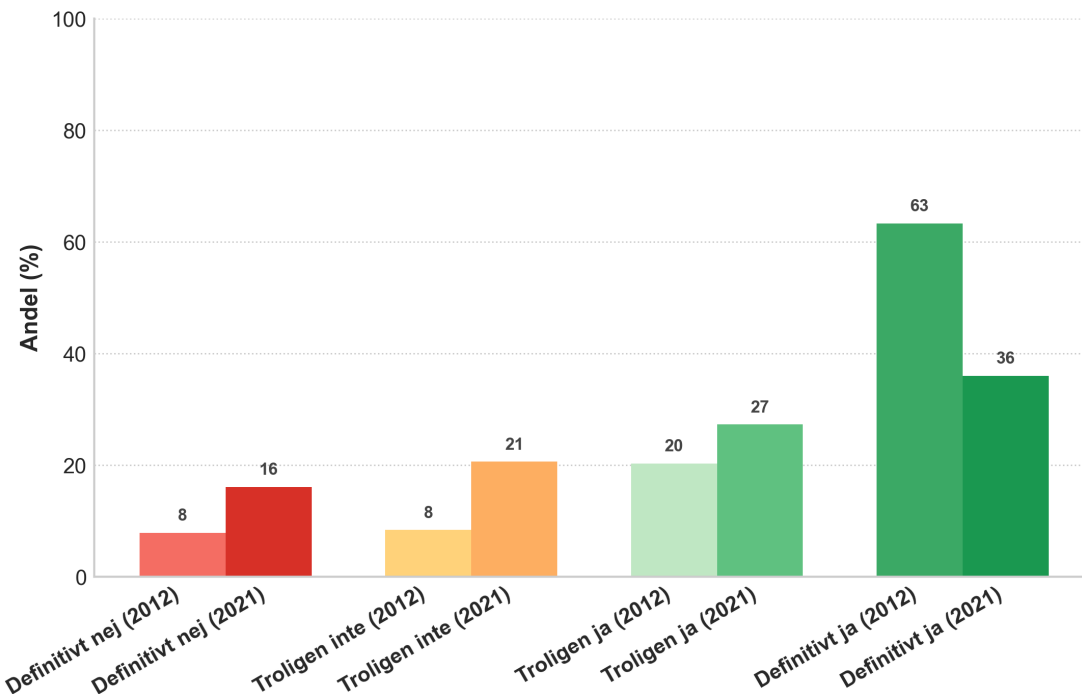

Individualiserad föräldraförsäkring

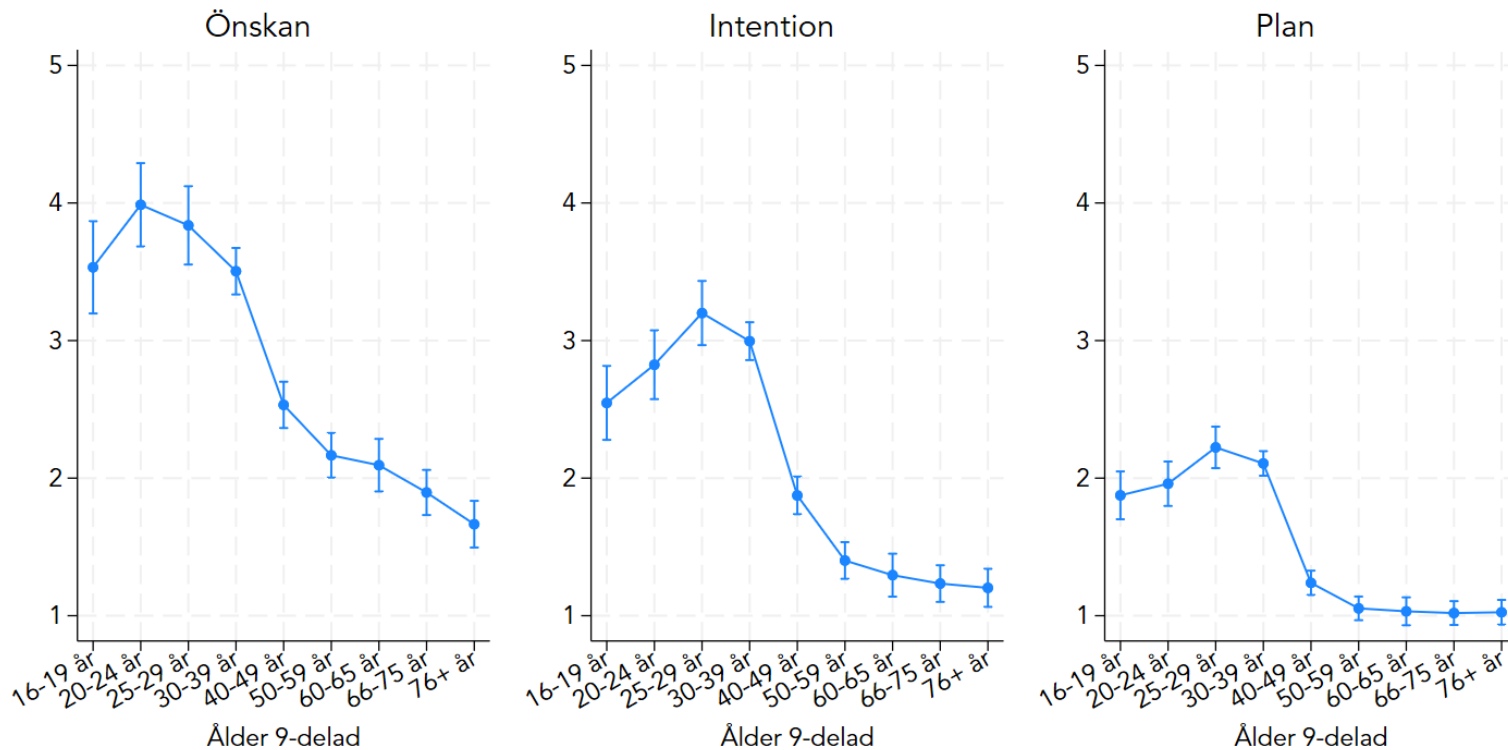
Kommentar: Frågan lyder "Vilken är din åsikt om följande, som föreslagits som åtgärder för att öka barnafödandet?", med delfrågorna "Höj barnbidragen", "Möjliggör arbetstidsförkortning med bibehållen lön under småbarnsåren", "Studenter som skaffar barn ska slippa ta studielån" samt "Inför individualiserad föräldraförsäkring. Procentbasen utgörs av **samtliga** som besvarat respektive delfråga.

Minskande andel bland de i ett parförhållande som planerar att skaffa barn "under kommande tre år"

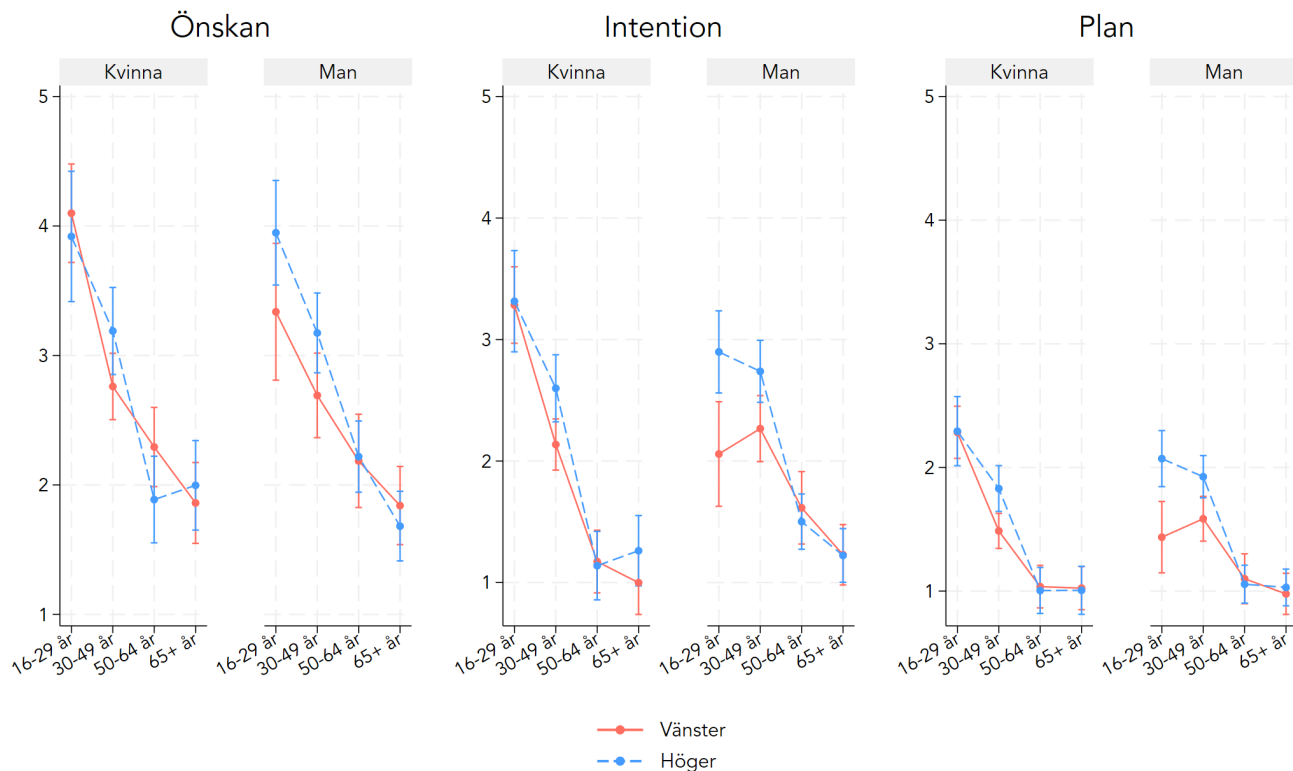
VAR UPPSTÅR GAPET MELLAN ÖNSKAN OCH PLAN ATT SKAFFA BARN?

Från önskan till sängkammaren

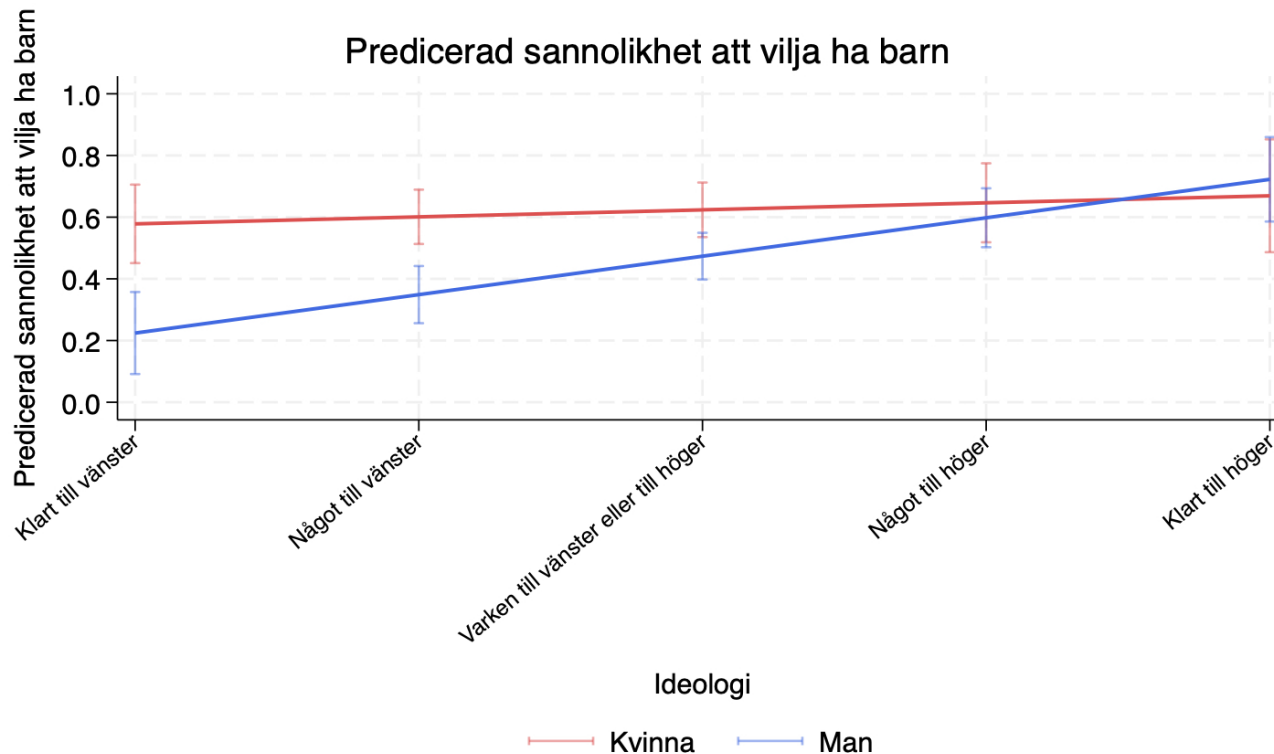
Kommentar: Frågorna lyder "Om det inte fanns några hinder, hur gärna skulle du vilja ha (fler) barn?", "Givet din nuvarande situation, hur gärna skulle du vilja ha (fler) barn?" samt "Hur aktivt planerar du att skaffa (fler) barn?". Diagrammen redovisar medelvärden på den femgradiga svarsskalan. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga. Både de med barn och de utan ingår i analysen.

Från önskan till sängkammaren bland kvinnor och män

Kommentar: Frågorna lyder "Om det inte fanns några hinder, hur gärna skulle du vilja ha (fler) barn?", "Givet din nuvarande situation, hur gärna skulle du vilja ha (fler) barn?" samt "Hur aktivt planerar du att skaffa (fler) barn?". Diagrammen redovisar medelvärden på den femgradiga svarsskalan. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

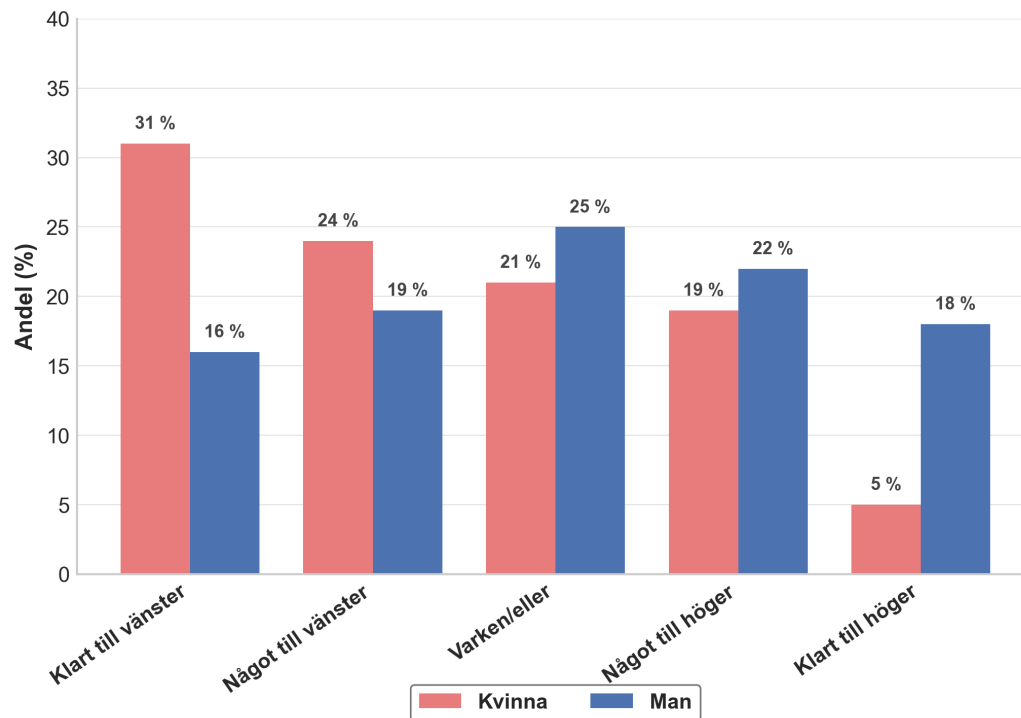
Kön och ideologi bland dem som inte har barn (<50 år)

Kommentar: Frågan om sannolikhet att vilja skaffa barn lyder "Givet din nuvarande situation, vill du ha (fler) barn?". Den predicerade sannolikheten kan variera mellan 0 och 1. Procentbasen utgörs av **de under 50 år** som besvarat frågan.

Ideologisk fördelning bland barnlösa i fertil ålder

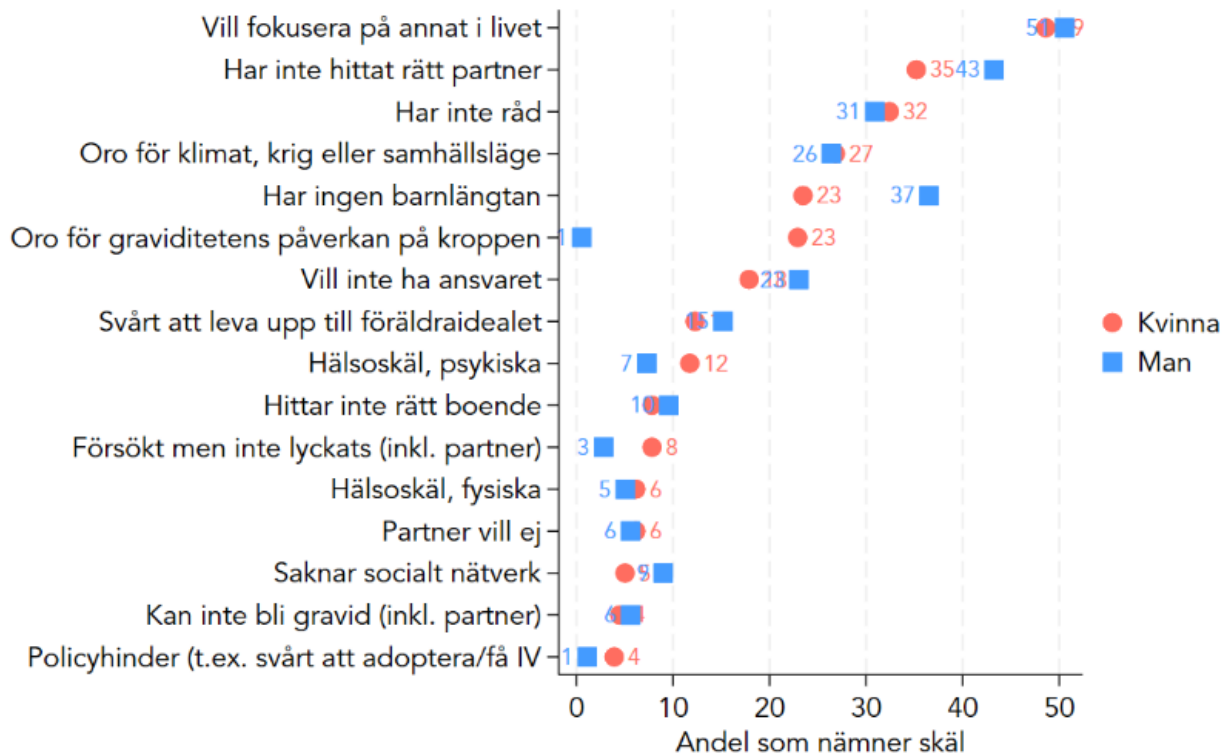
Kvinnor och män befinner sig på olika platser på skalan

Kommentar: Frågan om sannolikhet att vilja skaffa barn lyder "Givet din nuvarande situation, vill du ha (fler) barn?". Procentbasen utgörs av **de under 50 år** som besvarat frågan.

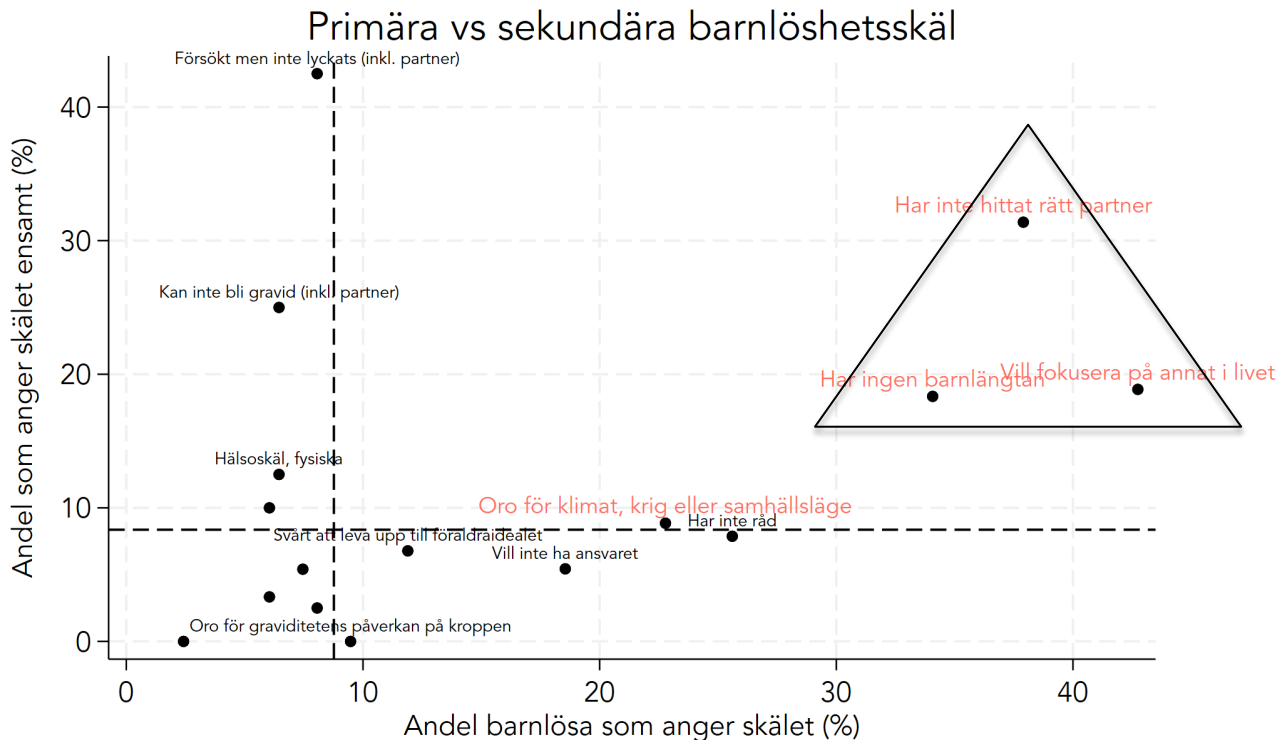
ANLEDNINGAR TILL MINSKAT BARNAFÖDANDE

Skäl att inte skaffa barn: Snarare kultur än ekonomi

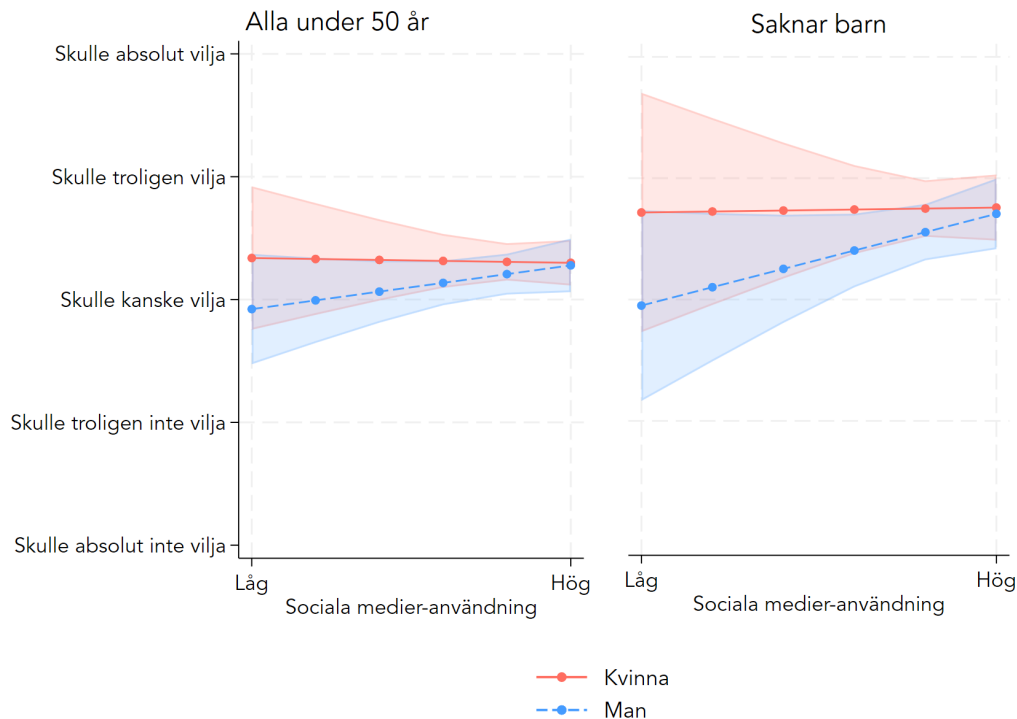
Kommentar: Frågan lyder "Om du av någon anledning inte har skaffat barn, är något av följande skälet? Du kan kryssa i flera alternativ. Har du barn, gå vidare till nästa fråga". Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Kulturella anledningar står ut som största enskilda skäl

Kommentar: Frågan lyder "Om du av någon anledning inte har skaffat barn, är något av följande skälet? Du kan kryssa i flera alternativ. Har du barn, gå vidare till nästa fråga". Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Användning av sociala medier påverkar inte önskan att få barn

Kommentar: Figuren visar skillnad i önskan kring barnafödande fördelat på kön och användning av sociala medier (under kontroll för utbildning, ålder, stad-land, egen inkomst, relationsstatus). Sociala medieranvändning mäts med en sammanvägning av två frågor: "Hur ofta brukar du ta del av nyheter från följande på internet eller i mobila appar? - Sociala medier" samt "Hur ofta har du gjort följande på internet? - Använt sociala medier". Båda analyser är begränsade till de under 50 år.

Sammanfattning

- Den gamla medicinen biter inte längre. Det finns en resistens mot ekonomiska kuren.
- Attityder/livsstil har fått ökad betydelse
- Likväl, det finns viss potential. Barnlösa är inte anti-barn. Barn ses i hög grad som något meningsfullt. Finns en acceptans för att staten har en roll att spela.
- Finns en matchningsproblematik mellan kvinnor och män utifrån ideologisk hemvist.
- När föräldraskap vägs mot självförverkligande, flexibilitet och individuell autonomi kommer barn att vara ett alternativ bland många. Om fertiliteten ska öka behöver nog barn och familjebildning ges en tydligare plats i värdehierarkin.